

BESZÁMOLÓ

Budapest XXI. Kerület Csepel Önkormányzata 2017. évi
gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatainak
ellátásáról

Budapest, 2018

Készítette:

Nagyné Kovács Timea

Mezei Virág

Pap Gábor

Tartalomjegyzék

1. A település demográfiai mutatói.....	4
2. Az önkormányzat által nyújtott pénzbeli, természetbeni ellátások biztosítása.....	5
2.1. Pénzbeli ellátások a kerületünkben:.....	5
2.2. Természetbeni ellátások a kerületben.....	5
2.3. Egyéb, a Gyvt.-ben nem szabályozott pénzbeli vagy természetbeni juttatásokra vonatkozó adatok.....	5
2.4. Gyermekekétkeztetés megoldásának módjai, kedvezményben részesülőkre vonatkozó statisztikai adatok.....	5
3. Az önkormányzat által biztosított személyes gondoskodást nyújtó ellátások bemutatása.....	5
3.1. Család- és Gyermejjóléti Szolgálat.....	6
3.1.1. Család-és Gyermejjóléti Szolgálat feladatai.....	6
3.1.2. A Család-és Gyermejjóléti Szolgálat működésének tapasztalatai, statisztikai adatok...8	8
3.1.3. Az intézmény által biztosított szabadidős tevékenységek:.....	12
3.2.4. Adományközvetítés.....	12
3.2. Család- és Gyermejjóléti Központ.....	13
3.2.1. A család- és gyermekjóléti központ feladatai.....	13
3.2.2. A Család-és Gyermejjóléti Központ működésének tapasztalatai, statisztikai adatok...14	14
3.2.3. A Család- és Gyermejjóléti Központ speciális szolgáltatásai:.....	18
3.2.3.1. Csoportmunka.....	18
3.2.3.2. Fejlesztőpedagógiai ellátás.....	18
3.2.3.3. Pszichológiai tanácsadás.....	18
3.2.3.4. Iskolai szociális munka.....	19
3.2.3.5. Utcai, lakótelepi szociális munka.....	19
3.2.3.6. Kapcsolattartási ügyelet.....	19
3.2.3.7. Kórházi szociális munka.....	19
3.2.3.8. Gyermekvédelmi jelzőrendszeri készenléti szolgálat.....	19
3.2.4. Gyermek átmeneti gondozásának biztosítása, ezen ellátások igénybevétele és ezzel összefüggő tapasztalatok.....	20
3.2.4.1. Helyettesülő.....	20
3.2.4.2. Gyermek átmeneti otthona.....	20
3.2.4.3. Családok átmeneti otthona, anyaoththon.....	20
3.2.5. Együttműködés a jelzőrendszeri tagokkal.....	20
3.2.6. Személyi feltételek a Család-és Gyermejjóléti Központban.....	22
3.3. Játzóház.....	22
3.3.1. A szolgáltatás célja.....	22
3.3.2. A szolgáltatás igénybevétele módja.....	22
3.3.3. A Játzóház által kínált szolgáltatások.....	23
3.3.4. Statisztikai adatok a 2017. évben.....	24
3.4. Bölcsődék.....	24
4. A felügyeleti szervek által gyámhatósági, gyermekvédelmi területen végzett szakmai ellenőrzések tapasztalatainak, továbbá a gyermekjóléti és gyermekvédelmi szolgáltató tevékenységet végzők működését engedélyező hatóság ellenőrzésének alkalmával tett megállapítások bemutatása.....	25
5. Jövőre vonatkozó javaslatok, célok meghatározása a Gyvt. előírásai alapján.....	25

1. A település demográfiai mutatói

Kerületünk állandó lakosainak száma 2017. december 31-én a 0-18 éves korosztályban 12.356 fő, amely korcsoportos megoszlása a következő:

Korcsoport	Férfi	Nő	Együttes
0-3 év	1236	1203	2439
4-6 év	955	926	1881
7-14 év	2814	2653	5467
15-18 év	1274	1295	2569
Összesen	6279	6077	12356

2017. december 31-én a lakónépesség száma 12.966

Korcsoport	Férfi	Nő	Együttes
0-3 év	1329	1281	2610
4-6 év	1015	995	2010
7-14 év	2948	2758	5706
15-18 év	1289	1351	2640
Összesen	6581	6385	12966

2016-ban 674 gyermek született, míg 2017-ben 658. Ebből a koraszülöttek száma 43, amely a születések, 6,57%-a, a 2016-os évhez képest csökkenő tendenciát mutat. fejlődési rendellenességgel 8 újszülött született. 2017-ben az újonnan nyilvántartásba vett várandósok száma 1144 fő volt. 2017-ben egy csecsemőhalálozás történt, míg gyermekhalálozás 1 esetben fordult elő. Intézeteken kívüli szülések száma 2, ebből egy volt otthon tervezett szülés.

Az alábbi táblázat a területi védőnők által gondozott 2017. december 31-ei gyermeklétszámot mutatják:

Korcsoport	2016		2017	
	Gondozottak száma	Fokozott gondozásra szoruló	Gondozottak száma	Fokozott gondozásra szoruló
Várandósok száma	328	120	331	131
0-11 hó	666	107	659	94
12-36 hó	1259	161	1310	132
3-6 éves	2360	329	2306	297
7-18 közösségbe nem járó	42	16	35	14
összes gondozott száma	4655	733	4641	668

Védőnői gondozást, ill. védőnői látogatást egy család sem utasított vissza. Házi gyermekorvosi és védőnői mulasztás egyik esetben sem történt.

2. Az önkormányzat által nyújtott pénzbeli, természetbeni ellátások biztosítása

2.1. Pénzbeli ellátások a kerületünkben:

- Rendkívüli gyermekvédelmi támogatásban 718 fő részesült 4.656eFt,
- nevelési segélyben (ebben benne van az ösztöndíj is) 139 fő részesült 5.910eFt,
- iskolakezdési támogatásban 597 fő részesült 8. 955eFt összegben került kifizetésre.

2.2. Természetbeni ellátások a kerületben

- Babacsomag: 600 db újszülött szüleinek kerül átadásra
- jegyes köszöntőt 250 pár vette át,
- 18 életévét betöltött személyek köszöntése 1142 felnőtté vált fiatal esetében.

2.3. Egyéb, a Gyvt.-ben nem szabályozott pénzbeli vagy természetbeni juttatásokra vonatkozó adatok

124 rászoruló család és egyén kapott tűzifa adományt. A helyi Önkormányzat támogatásával a tavalyi évben is sor került negyedévente tartós élelmiszersomag osztásra. Az intézmény minden osztáskor más célcsoportot célzott meg. Átlagosan 250-300 fő részesült tartós élelmiszersomagban. 2017-ben külön figyelmet fordított intézményünk arra, hogy a diabetes mellitus-ban (cukorbetegségben) szenvedőknek külön az étkezésüknek megfelelő tartós élelmiszersomagban részesüljenek. A nyári szünet ideje alatt megközelítőleg 100-110 gyermek napi meleg étkeztetését biztosítottuk, amely 4850 adag főételt jelent, 1.077.528 Ft összegben. 2017 novemberében került sor négyezer zsák burgonya és négyezer zsák alma osztására a lakosság számára.

2.4. Gyermekétkeztetés megoldásának módjai, kedvezményben részesülőkre vonatkozó statisztikai adatok

Csepeli gyermekétkeztetés térítési díjkedvezmény 174 fő részesült az előző évben, amely 1.682eFt, kiadást jelentett önkormányzatunknak. A nevelési szünetekben az egyszeri meleg étkeztetés keretében a hátrányos helyzetű és a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek között 396 adag étel. került átadásra.

3. Az önkormányzat által biztosított személyes gondoskodást nyújtó ellátások bemutatása

Budapest XXI. Kerület Csepel Önkormányzata a Humán Szolgáltatások Igazgatóságán keresztül biztosítja a gyermekjóléti szolgáltatást és a családsegítést, ami a Család- és Gyermekjóléti Központ, valamint a Család- és Gyermekjóléti Szolgálat szakmai egységei biztosítanak. A központ és a szolgálat feladatai elkülönülnek egymástól. A szolgálat önkéntes együttműködésen alapuló szociális segítőtevékenységet biztosít, míg a központ hatósági eljárásokkal kapcsolatos tevékenységeket folytat.

3.1. Család- és Gyermekjóléti Szolgálat

Budapest XXI. kerületében az 1997. évi XXXI. törvényben és az 1993. évi III. törvényben foglalt gyermekjóléti szolgáltatási feladatokat, valamint a családsegítés feladatait a Humán Szolgáltatások Igazgatósága Család- és Gyermekjóléti Szolgálat látja el.

A családsegítés a szociális vagy mentálhigiénés problémák, illetve egyéb krízishelyzet miatt segítségre szoruló személyek, családok számára az ilyen helyzethez vezető okok megelőzése, a krízishelyzet megszüntetése, valamint az életvezetési képesség megőrzése céljából nyújtott szolgáltatás.

3.1.1. Család- és Gyermekjóléti Szolgálat feladatai

Az 1997. évi XXXI. törvény alapján meghatározott feladatok az alábbiak.

A gyermekjóléti szolgáltatás feladata a gyermek testi, lelki egészségének, családban történő nevelésének elősegítése érdekében:

- a gyermeki jogokról és a gyermek fejlődését biztosító támogatásokról való tájékoztatás, a támogatásokhoz való hozzájutás segítése,
- a családtervezési, a pszichológiai, a nevelési, az egészségügyi, a mentálhigiénés és a káros szenvedélyek megelőzését célzó tanácsadás vagy az ezekhez való hozzájutás megszervezése,
- a válsághelyzetben lévő várandós anya támogatása, segítése, tanácsokkal való ellátása, valamint szociális szolgáltatásokhoz és gyermekjóléti alapellátásokhoz, különösen a családok átmeneti otthonában igénybe vehető ellátáshoz történő hozzájutásának szervezése,
- a szabadidős programok szervezése,
- a hivatalos ügyek intézésének segítése.

A gyermekjóléti szolgáltatás feladata a gyermek veszélyeztetettségének megelőzése érdekében:

- a veszélyeztetettséget észlelő és jelző rendszer működtetése, a nem állami szervek, valamint magánszemélyek részvételének elősegítése a megelőző rendszerben,
- a veszélyeztetettséget előidéző okok feltárása és ezek megoldására javaslat készítése,
- a Gyvt. -ben meghatározott személyekkel és intézményekkel való együttműködés megszervezése, tevékenységük összehangolása,
- tájékoztatás az egészségügyi intézményeknél működő inkubátorokból, illetve abba a gyermek örökbefogadáshoz való hozzájárulás szándékával történő elhelyezésének lehetőségéről.

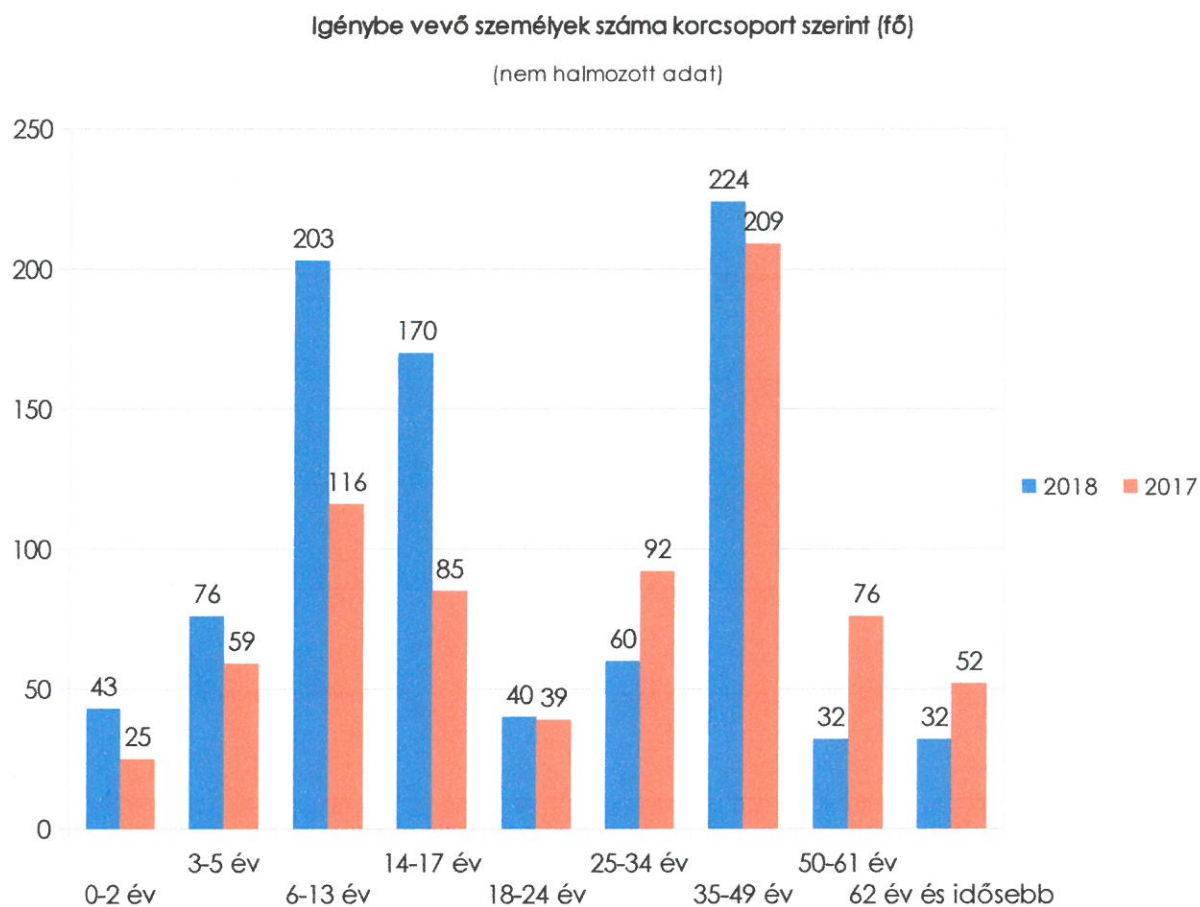
A gyermekjóléti szolgáltatás feladata a kialakult veszélyeztettség megszüntetése érdekében:

- a gyermekkel és családjával végzett szociális munkával (a továbbiakban: szociális segítőmunka) elősegíteni a gyermek problémáinak rendezését, a családban jelentkező működési zavarok ellensúlyozását,
- a családi konfliktusok megoldásának elősegítése, különösen a válás, a gyermekelhelyezés és a kapcsolattartás esetében,
- kezdeményezi egyéb gyermekjóléti alapellátások önkéntes igénybevételét és azt szükség esetén személyes közreműködéssel is segíteni, szociális alapszolgáltatások igénybevételét, egészségügyi ellátások igénybevételét, pedagógiai szakszolgálatok igénybevételét.

Az 1993. évi III. törvény alapján meghatározott feladatok:

- a szociális, életvezetési és mentálhigiénés tanácsadást,
- az anyagi nehézségekkel küzdők számára a pénzügyi, természetbeni ellátásokhoz, továbbá a szociális szolgáltatásokhoz való hozzájutás megszervezését,
- a szociális segítőmunkát, így a családban jelentkező működési zavarok, illetve konfliktusok megoldásának elősegítését,
- a közösségfejlesztő programok szervezését, valamint egyéni és csoportos készségfejlesztést,
- a tartós munkanélküliek, a fiatal munkanélküliek, az adósságterhekkel és lakhatási problémákkal küzdők, a fogyatékkal élők, a krónikus betegek, a szenvedélybetegek, a pszichiátriai betegek, a kábítószer-problémával küzdők, illetve egyéb szociálisan rászorult személyek és családtagjaik részére tanácsadás nyújtását,
- a kríziskezelést, valamint a nehéz élethelyzetben élő családokat segítő szolgáltatásokat,
- a nagy létszámú intézmények átalakítását követően támogatott lakhatást igénybe vevők utánkövetését biztosító esetmenedzseri feladatokat.
- Családsegítés a gyermekjóléti szolgáltatással egy szolgáltató - a család- és gyermekjóléti szolgálat - keretében működtethető. A család- és gyermekjóléti szolgálat ellátja a családsegítés (4) bekezdés szerinti feladatait, valamint a Gyvt. 39. és 40. §-a szerinti gyermekjóléti szolgáltatási feladatokat.
- A család- és gyermekjóléti szolgálat az ellátási területén - felkérésre - közreműködik a kormányrendeletben meghatározott európai uniós forrásból megvalósuló program keretében természetben biztosítható eseti vagy rendszeres juttatás célzott és ellenőrzött elosztásában.

3.1.2. A Család-és Gyermekjóléti Szolgálat működésének tapasztalatai, statisztikai adatok

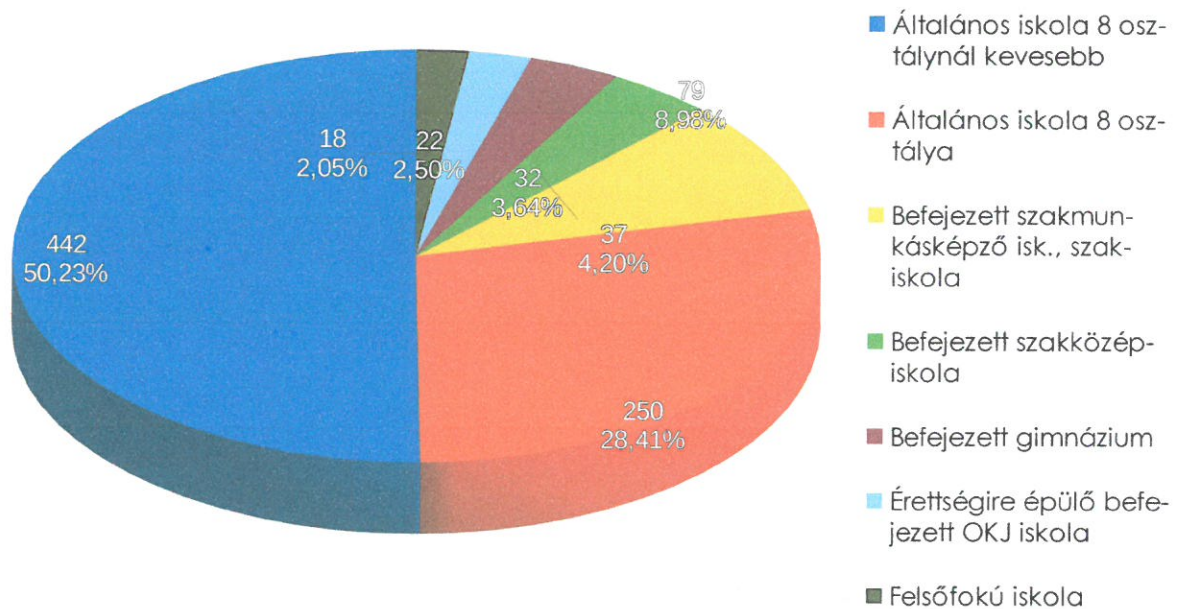
A család-és gyermekjóléti szolgálat a fentebb meghatározott feladatok alapján Budapest XXI. kerülete közigazgatási területén élő teljes népesség minden egyes korcsoportban való ellátását lefedi. Az ábrán jól látható, hogy az együttműködési megállapodással rendelkező ügyfelek közül a 6-13, a 14-17 és a 35-49 éves korcsoportokban kiugróan magas az kliensek száma. A legtöbb probléma a 6-13 és 14-17 év közötti gyermekeknél és 35-49 éves felnőtteknél jelentkezik.

1. Táblázat: A szolgáltatást igénybe vevő személyek száma gazdasági aktivitás szerint

Gazdasági aktivitás	Fő
Foglalkoztatott	346
Munkanélküli	89
Inaktív	173
Ebből nyugdíjas	34
Ebből 15 éves vagy idősebb tanuló	139
Eltartott 0-14 éves korú gyermek	55

A 1. táblázat mutatja, az együttműködési megállapodással rendelkező ügyfelek gazdasági aktivitását. A tapasztalatok alapján elmondható, hogy 346 foglalkoztatott fő közül nagy arányban nem rendelkeznek munkaszerződéssel. Az inaktív státuszú ügyfelek nagy része megváltozott munkaképességű, oktatási intézményben jár, gyermekgondozási segélyben vagy gyermekgondozási díjban részesül. A munkanélküliek körében jellemző az alacsony iskolai végzettség, amelyet a következő ábra is szemléltet.

Igénybe vevők személyek száma legmagasabb iskolai végzettség szerint
(együttműködési megállapodás alapján)

A szolgáltatást igénybe vevők közül 50 százalékos arányban vannak az általános iskola 8 osztálynál alacsonyabb végzettségűek, ez összefüggést mutat a munkanélküliség okával. A diagramon látható, hogy az ügyfélkör 28 százaléka az általános iskola 8 osztályát végezte el. Általánosságban elmondható, hogy az ügyfélkör 78 százaléka alacsony iskolai végzettséggel rendelkezik, ami nagyban rontja a munkaerőpiacon való elhelyezkedésüket.

2. Táblázat: Igénybe vevő személyek száma elsődleges probléma szerint

A probléma típusa	Személyek száma elsődleges probléma szerint (fő)	
	0-17	18-
	éves	
Életviteli	124	65
Családi-kapcsolati konfliktus	43	45
Családon belüli bántalmazás	44	26
Elhanyagolás	25	-
Ebből: oktatási, nevelési elhanyagolás	15	-
Gyermeknevelési	120	50

Gyermekintézménybe való beilleszkedési nehézség	22	-
Magatartászavar, teljesítményzavar	37	-
Fogyatékoság, retardáció	4	2
Lelki-mentális, pszichiátriai betegség	25	36
Szenvedélybetegség	-	-
Egészségi probléma, egészségkárosodás következménye	27	45
Foglalkoztatással kapcsolatos	2	11
Anyagi (megélhetési, lakhatással összefüggő)	7	43
Ügyintézésrel kapcsolatos	4	47
Információkérésrel kapcsolatos	3	15

Az elsődleges probléma szerint négy kiemelkedő problémátípust említhetünk. Legmagasabb számban az életviteli problémák jelentkeznek, ezen belül kimagasló a családi-kapcsolati konfliktusok, a családon belüli bántalmazások. Szintén kimagasló a gyermekneveléssel kapcsolatos nehézségek, a nem megfelelő szülői attitűdök, a hiányos szülői kompetenciák. A bántalmazás tekintetében a legtöbb jelzés magától a bántalmazott féltől érkezik, valamint a nevelési és oktatási intézmények szakembereitől. Az anyagi nehézségek nagyrészt a fentebb bemutatott tényezőkből adódnak, mint alacsony iskolai végzettség, munkanélküliség.

A fent nevezett problémák enyhítésére és megszüntetésére a családsegítő tanácsadást és információt nyújt, segítő beszélgetést folytat, szociális segítő tevékenységet végez nemcsak saját ügykörében, hanem krízis helyzetben is. Adományközvetítésben segít, hátralékot kezel és a munkanélküliség enyhítésére álláskereső klubbot vezet. A szakember munkavállalási tanácsadást nyújt, illetve önéletrajzok elkészítésében segít, felkészítést ad az állásinterjúnál előforduló kérdésekben.

Családon belüli bántalmazás esetén az Emberi Erőforrások Minisztériuma által kiadott módszertani útmutatóban foglaltak szerint következőképpen kell eljárnia a szakembereknek:

Ha már csak a bántalmazás gyanúja felmerül a jelzőrendszeri tagoknál, akkor a jelzést tevőnek nem kell mérlegelnie a veszélyeztetettség súlyosságát. Ezt követően a család-és gyermekjóléti szolgálat feltárja a problémát, azokra megoldásokat dolgoz ki, indokolt esetben hatósági intézkedést kezdeményez. Megoldási javaslatait cselekvési tervben rögzíti határidők megadásával, ebbe bevonja a jelzőrendszer azon tagjait, akik érintettek az adott gyermek ügyében. A megtett gyermekvédelmi intézkedésről tájékoztatást kell küldeni a jelzőrendszer tagjainak. A fentiek után utánkövetés szükséges, mérlegelni kell, hogy a korábban megtett intézkedést fenntartása szükséges-e, a meghosszabbítása vagy éppen a megszüntetése, a lehetőségek figyelembe vételével a gyermek családba való visszajuttatása. A megelőző intézkedések célja, hogy mérsékelje a gyermeket érő káros családi hatásokat, megelőzze az elhanyagolás, nem megfelelő nevelés vagy súlyosabb esetek (bántalmazás, stb.) kialakulását. Amennyiben a hozzátartozók között fordul elő erőszak, akkor a család-és gyermekjóléti szolgálatnak jelzési kötelezettsége van a Budapest Főváros Kormányhivatala XXI. Kerületi Hivatala Gyámügyi és Igazságügyi Osztály Családvédelmi Koordinációs Szerve felé. Ha a hozzátartozók közötti erőszaknak a gyermek

is szemtanúja volt, azt úgy kell tekinteni, hogy ő is veszélyeztetett, mintegy a bántalmazás ellene is irányul. Ilyen esetekben a bántalmazottat a szakember tájékoztatja a védett házba való kerülés folyamatáról és mibenlétéről, majd segédkezik abban, hogy az érintett fel tudja venni a kapcsolatot az Országos Kríziskezelő és Információs Szolgálattal (továbbiakban OKIT). Ezt követően az OKIT már csak a bántalmazottal tart kapcsolatot, a szakember nem tájékoztatja a további ügymenetről és arról, hogy az egyén hova kerül elhelyezésre.

3. Táblázat: Szakmai tevékenységek adatai

Megnevezés	Szakmai tevékenységek halmozott száma	Szolgáltatásban részesülők száma
Információnyújtás	4508	496
Segítő beszélgetés	2548	880
Tanácsadás	2366	800
Ügyintézéshez segítségnyújtás	4395	784
Konfliktuskezelés	20	40
Kríziskezelés	48	98
Közvetítés ellátásokhoz való hozzáféréshez- pénzbeli	235	177
Közvetítés ellátásokhoz való hozzáféréshez- természetbeni	248	121
Közvetítés (másik szolgáltatáshoz, család-és gyermekjóléti központhoz)	90	146
Esetkonferencia	16	44
Esetmegbeszélés	38	67
Szociális és mentálhigiénés csoportmunka	192	25
Környezettanulmány elkészítésében való közreműködés	103	209
Családlátogatás	1387	880
Adománykövetítés	202	519
Hátralékkezelési tanácsadás	397	528
Munkavállalási, pályaválasztási tanácsadás	75	10
Összesen	16868	5824

A legfontosabb szakmai tevékenységek az információnyújtás, életvezetési tanácsadás, segítő beszélgetés, ügyintézésben való segítségnyújtás és a családlátogatás. Ezen tevékenységeket biztosítják a családsegítők, hogy az egyén vagy a család a felmerült problémákat kezelni tudja. A különböző szociokulturális tényezőktől is függ a családi nevelés elvei és a családban betöltött szerepek. A család mint primer szocializációs szintter meghatározó erővel bír a gyermek fejlődésére. A nevelésben vagy a család működésében fellépő diszfunkciók negatív irányba vihetik a személyiségfejlődést. A kiskorúnál kialakulhatnak deviáns magatartási formák, így ezek megelőzésében és a családi nevelés megerősítésében, a szociális munka eszközeivel tud segítséget nyújtani a szakember.

A krízishelyzetnél azonnali beavatkozást kell eszközölni a krízisállapot megszüntetése érdekében. A legtöbb esetben ilyenkor fellépő súlyos hiányállapot következtében a

fennálló feszültség miatt önállóan képtelenek az egyének vagy családok cselekedni. Ilyen krízishelyzet lehet a családon belüli erőszak, mint a szülők között, mind a gyermekre irányuló bántalmazás. Ezért nagyon fontos a krízisintervenció, a szakember mielőbbi beavatkozása. A legtöbbször előforduló krízishelyzetek a munkahely elvesztése és ennek következtében fellépő anyagi nehézség és a lakhatás elvesztése. A lakhatás elvesztése a legnagyobb feszültséget kiváltó ok, hiszen az érintett eddig felépített egzisztenciája összeomlik, valamint a hajléktalanság veszélye fenyegeti. Az anyagi természetű krízishelyzetek kezelésére a családsegítő munkatárs az egyént vagy a családot adományhoz próbálja juttatni (pl. tartós élelmiszersomag). A krízisintervenció egyik pontja lehet, hogy a szakember a díjhátralék miatti kilakoltatás fenyegetettségében elindítja a hátralékkezelést.

3.1.3. Az intézmény által biztosított szabadidős tevékenységek:

Ady Családsegítő és Közösségi Házról

Az Ady Családsegítő és Közösségi Ház 2010 októberében nyitott meg városrehabilitációs projekt keretében. A házban 3 fő teljes munkaidőben foglalkoztatott munkavállaló dolgozik. A munkatársak koordinálják a programok lebonyolítását, felügyelik azok szakmai tartalmát, valamint vezetik az egyes klubfoglalkozásokat és adminisztrálnak.

A ház látogatottsága átlagosan a beszámolási időszakban (2016. 10. 15-e és 2017. 10. 14-e időszak között) 251 fő/hétre tehető. A programok a lakosság igényei szerint változnak évről évre. Minden korosztály megtalálható a látogatók között, legnagyobb számban az általános iskolás gyermekek és az időskorúak fordulnak elő.

Erzsébet tábor:

A helyi Önkormányzat támogatásával a 2017-es évben sikeres pályázatot nyújtott be az intézmény, és 30 fő (gyermek) részére nyerte el azt. A táborozás helyszíne Fonyódligeten volt, a táborozás időszaka 2017. 08. 11-től 2018. 08. 18-ig tartott. Végül az élménytáborban 26 gyermek vett részt.

3. 2. 4. Adományközvetítés

A helyi Önkormányzat támogatásával a tavalyi évben is sor került negyedévente tartós élelmiszersomag osztásra. Az intézmény minden osztáskor más célcsoportot célzott meg. Átlagosan 250-300 fő részesült tartós élelmiszersomagban. 2017-ben külön figyelmet fordított intézményünk arra, hogy a diabetes mellitus-ban (cukorbetegségben) szenvedőknek külön az étkezésüknek megfelelő tartós élelmiszersomagban részesüljenek.

Az intézmény 2017-es évben pályázatot nyújtott be a Magyar Élelmiszerbank Egyesület által meghirdetett „Áruházi express árumentés” kategóriában, amelyet 2017 decemberében elnyert.

3.2. Család- és Gyermekjóléti Központ

Budapest XXI. kerületében a 1997. évi XXXI. törvényben meghatározott a hatósági intézkedésekhez kapcsolódó esetmenedzselési feladatokat látja el a Család-és Gyermekjóléti Központ.

3.2.1. A család- és gyermekjóléti központ feladatai

Az általános szolgáltatási feladatain túl a gyermek családban történő nevelkedésének elősegítése, a gyermek veszélyeztetettségének megelőzése érdekében a gyermek igényeinek és szükségleteinek megfelelő önálló, egyéni és csoportos speciális szolgáltatásokat, programokat nyújt. Ennek keretében biztosítja:

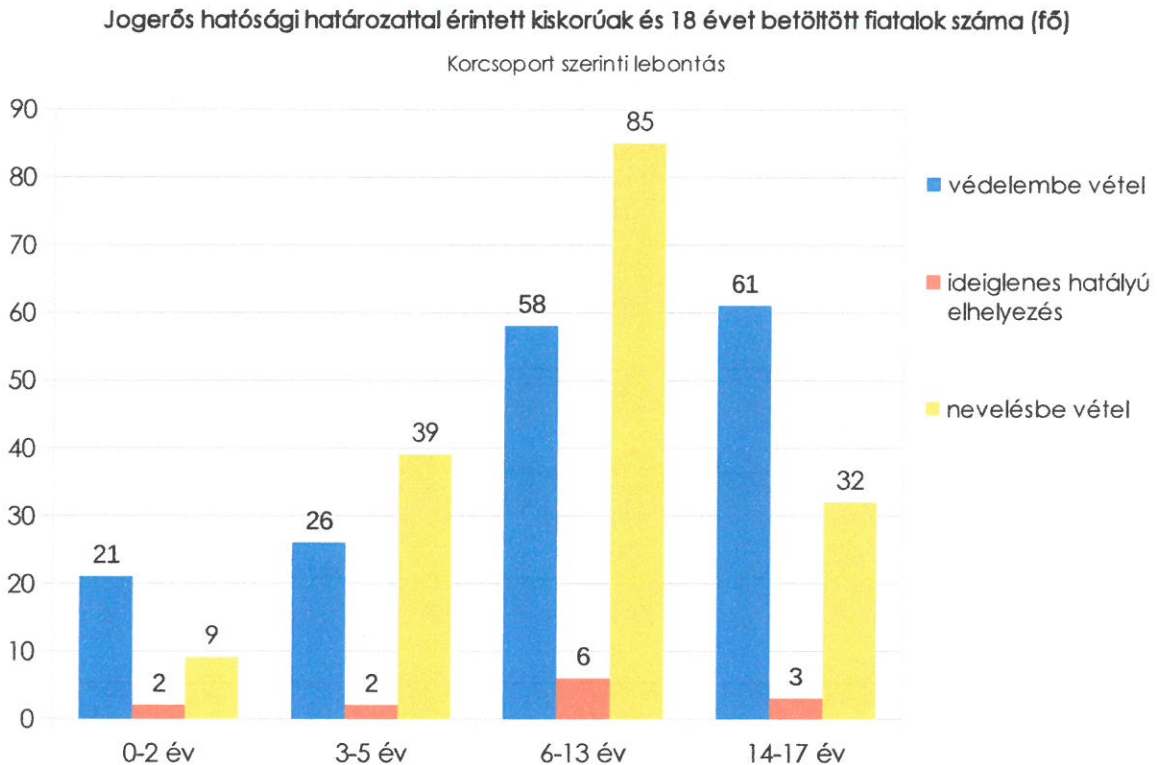
- az utcai és lakótelepi szociális munkát,
- a kapcsolattartási ügyeletet,
- a kórházi szociális munkát,
- a gyermekvédelmi jelzőrendszeri készenléti szolgálatot,
- a jogi tájékoztatás nyújtást és pszichológiai tanácsadást,
- a családkonzultációt, családterápiát, családi döntéshozó konferenciát.

A központ a gyermekvédelmi gondoskodás keretébe tartozó hatósági intézkedésekhez kapcsolódó, a gyermek védelmére irányuló tevékenységet lát el. Ennek keretében:

- kezdeményezi a gyermek védelembevételét vagy súlyosabb fokú veszélyeztetettség esetén a gyermek ideiglenes hatályú elhelyezését, nevelésbe vételét,
- javaslatot készít a veszélyeztetettség mértékének megfelelően a gyermek védelembé vételére, illetve a családi pótlék természetbeni támogatás formájában történő nyújtására, a gyermek tankötelezettsége teljesítésének előmozdítására, a gyermek családjából történő kiemelésére, a leendő gondozási helyére vagy annak megváltoztatására, valamint a gyermek megelőző pártfogásának mellőzésére, elrendelésére, fenntartására és megszüntetésére,
- együttműködik a pártfogó felügyelői szolgálattal és a megelőző pártfogó felügyelővel a bűnisméltés megelőzése érdekében, ha a gyámhatóság elrendelte a gyermek megelőző pártfogását.
- a családjából kiemelt gyermek visszahelyezése érdekében szociális segítőmunkát koordinál és végez, a család gyermeknevelési körülményeinek megteremtéséhez, javításához, a szülő és a gyermek közötti kapcsolat helyreállításához segítséget nyújt,
- utógondozást végez a gyermek családjába történő visszailleszkedéséhez,
- a védelembé vett gyermek esetében elkészíti a gondozási-nevelési tervet, szociális segítő munkát koordinál és végez, illetve a gyámhatóság megkeresésére a családi pótlék természetbeni támogatás formájában történő nyújtásához kapcsolódó pénzfelhasználási tervet készít.

Az esetmenedzselési feladatok a család-és gyermekjóléti központ esetmenedzserei és a család-és gyermekjóléti szolgálat családsegítői kölcsönös együttműködésen alapulnak.

3.2.2. A Család-és Gyermekjóléti Központ működésének tapasztalatai, statisztikai adatok

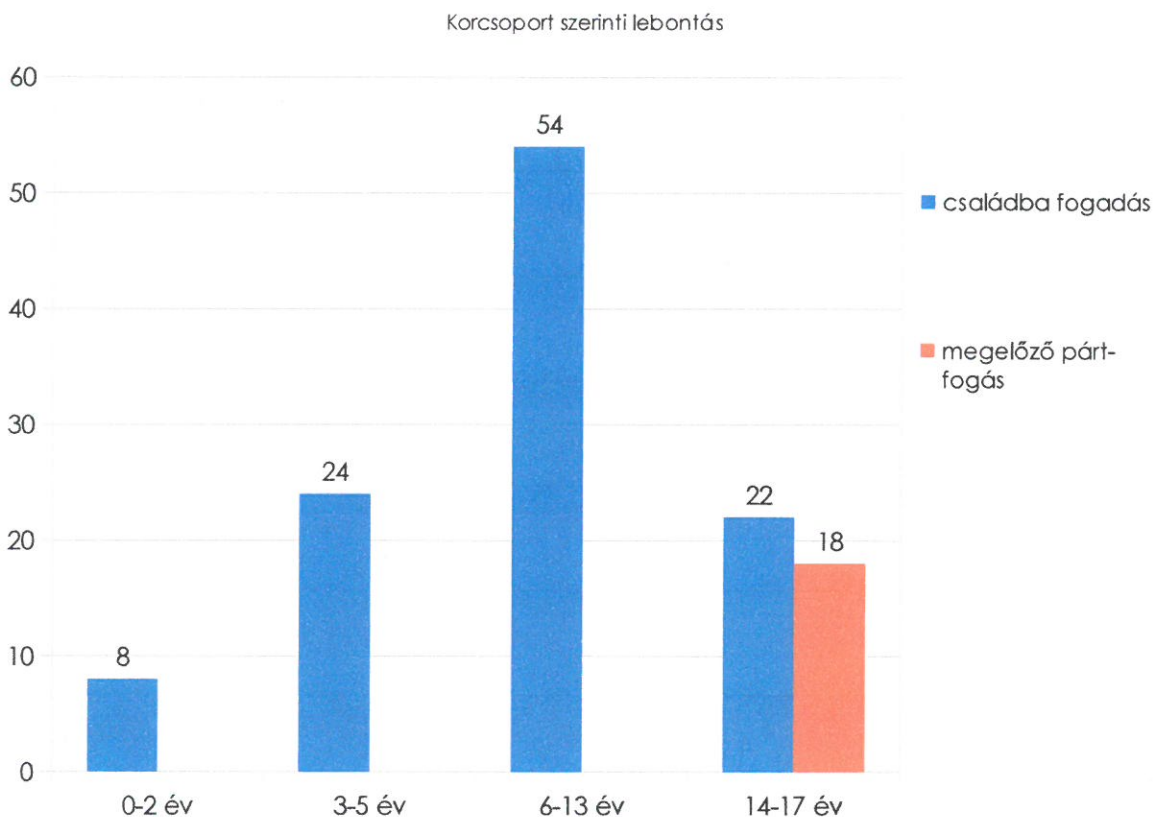
A védelembe vett gyermekek száma a 6-13 és a 14-17 éves korosztályban a legmagasabb, összesen 119 fő volt. Elmondható, hogy a fent említett korosztályoknál állapítható meg olyan mértékű veszélyeztetettség, ami a védelembe vétel elrendelését tette indokolttá. A védelembe vétel a felügyeleti jog gyakorlását nem korlátozza, a gyermek továbbra is a családjában nevelkedhet. Annak érdekében, hogy a kiskorú veszélyeztetettsége megszűnjön bizonyos magatartási szabályok kerülnek megállapításra a szülőknek vagy a gyermeknek, attól függően, hogy milyen probléma okozza azt. Az esetmenedzserek ezen magatartási szabályok alapján az érintett családtagokat és szakembereket bevonva egyéni gondozási-nevelési tervet készítenek. A védelembe vételt egy év eltelte után felülvizsgálják és helyzetértékelés keretében megvizsgálják, hogyan változott a gyermek veszélyeztetettsége. Amennyiben a szakemberek úgy ítélik meg hogy megszűntek a veszélyeztető tényezők, akkor a hatósági intézkedés megszüntetésére tesznek javaslatot. Ha azonban a veszélyeztetettség, mértéke nem változott vagy súlyosbodott, egyéb hatósági intézkedésre is van lehetőség (pl. ideiglenes hatályú elhelyezés, nevelésbe vétel). A veszélyeztetettség megszüntetésében nagy szerepe a van a különböző szakterületeket képviselő szakemberek együttműködésének és a hatékony információáramlásnak. Az esetmenedzser a védelembe vétel során komplexen ez egész folyamatért és a gondozási-nevelési tervében foglaltak megvalósulásáért felelős, de elsősorban a gyermeket érintő problémákkal foglalkozik.

Az ideiglenes hatályú elhelyezésnek akkor van létjogosultsága, ha a gyermek felügyelet nélkül marad, vagy testi, értelmi, érzelmi és erkölcsi fejlődését családi környezete vagy önmaga súlyosan veszélyezteti. Amennyiben ilyen jellegű jelzés érkezik a szakemberek arra azonnal reagálnak. Felveszik a kapcsolatot az észlelő-és jelzőrendszer tagjaival,

véleményeket kérnek, valamint felkeresik az adott családot a lakóhelyén és megvizsgálják, hogy valóban szükséges-e azonnali intézkedés. A diagramon látható, hogy az ideiglenes hatályú elhelyezések száma a 2017-es évben alacsony volt, tehát csak néhány esetben került sor a családból történő azonnali kiemelésre. Az krízishelyzetet vagy a súlyos veszélyeztetettséget okozó tényező vagy magatartás a szakemberek közbeavatkozásával, segítségével megszüntethető volt.

Amennyiben a védelembe vétel nem vezetett eredményre az esetmenedzsernek lehetősége van egyéb a gyermekvédelmi gondoskodás keretébe tartozó hatósági intézkedés megtételére javaslatot tenni. A nevelésbe vett gyermekek száma a 6-13 éves korosztályban volt a legmagasabb. Az összes nevelésbe vett gyermekek számát tekintve a tavalyi évben mindössze csak 16 kiskorú ügyében tett a Központ javaslatot nevelésbe vételre. Ebbe a számba nem tartoznak bele a felülvizsgálati javaslatok. A családjából kiemelt gyermekek szüleinek gondozását az esetmenedzserek egy egyéni gondozási terv alapján végzik, amibe a szociális segítő tevékenység biztosítása miatt a szolgálat családsegítője is bevonható. Általános tapasztalatok alapján elmondható, hogy a szülők együttműködése hullámzó, gyakran előforduló probléma, hogy költözés esetén nem jeleznek a munkatársának így a hazagondozás folyamata elakad. A szülők cselekvő együttműködése elengedhetetlen ahhoz, hogy a gyermek ismételtlen visszahelyezhető legyen a családba.

Jogerős hatósági határozattal érintett kiskorúak és 18 évet betöltött fiatalok száma (fő)

A fenti diagramon a családba fogadott és a megelőző pártfogás alá vont gyermekek száma látszik. A családba fogadottak száma 108 fő volt összesen. A családba fogadás elrendelése előtt a Központ szakemberei minden esetben megvizsgálják, hogy a családba

fogadó gyám körülményei alkalmasak-e arra hogy az érintett gyermeket fogadja. Továbbá a szakemberek nagy szerepet játszanak abban, hogy amennyiben a gyermek a vér szerinti szülők gondozásában már nem nevelkedhet tovább, – valamilyen kialakult veszélyeztető ok miatt - felkutasson olyan családi kapcsolatokat ahol a gyermek családi környezetben nevelkedhet a továbbiakban.

A következőkben a kiskorúak veszélyeztetettségének fő okai kerülnek bemutatására a problémátípusok meghatározása szerint.

1. Táblázat: A gyermekek veszélyeztetettségnek fő okai. (Család-és Gyermekjóléti Központban)

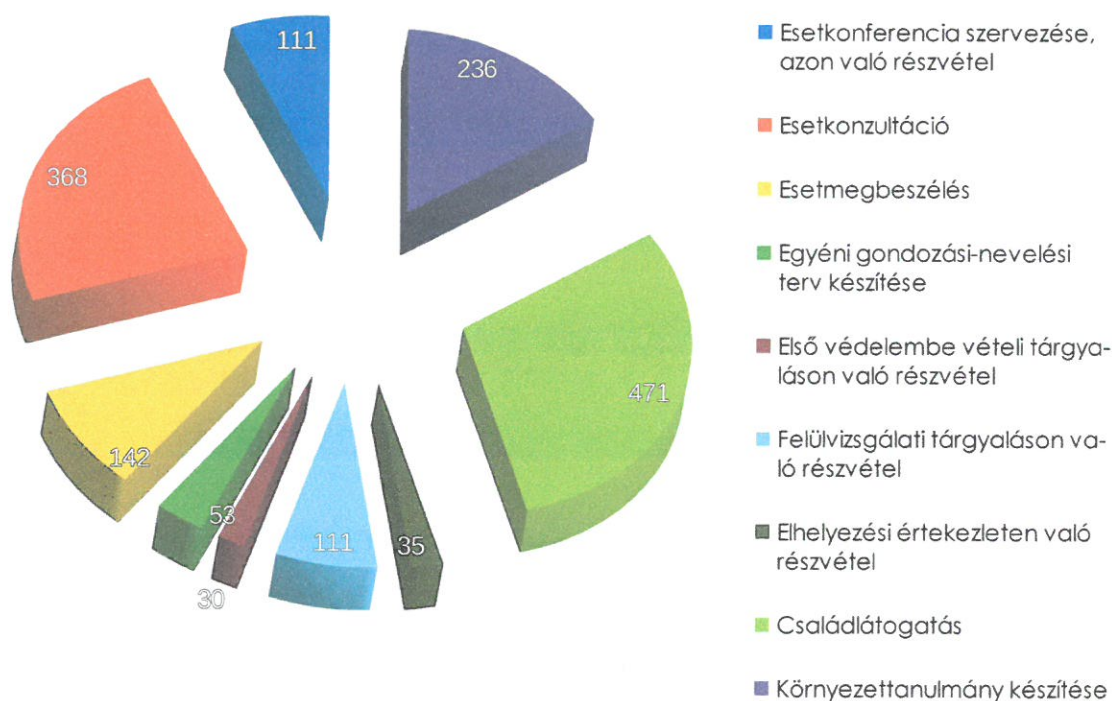
Veszélyeztetettség fő okai	Az érintett gyermekek száma
Nevelési probléma	46
Szülők, család életvitele (szenvedélybetegségek, antiszociális viselkedés)	36
Családi konfliktus	37
szülő(k) betegsége	7
Gyermek családon belüli bántalmazása (fizikai, lelki, szexuális)	18; 1;1
Gyermek elhanyagolása (fizikai, lelki)	20;12
Egyébe személyek, rokonok általi veszélyeztetés	2
Iskolai kirekesztés, erőszak	4
Kortárs csoport negatív hatása	7
Elégtelen lakáskörülmények	17
Kilakoltatás veszélye	11
Munkanélküliség	21
Gyermekintézménybe való beilleszkedési nehézség	13
Drogfogyasztás	1
Alkoholfogyasztás	-
Csavargás	5
Tankötelezettség elmulasztása (50 tanóra és egyéb)	34
Tartós betegség	2
Magatartás-vagy tanulási zavar	9
Anyagi okok	13

Az 1. táblázat bemutatja a fő okok mentén a veszélyeztetett kiskorúak számát. E szerint a leginkább jellemző problémák a nevelési probléma, a szülők, család életvitele. Ebben az esetben mindig a család, mint az elsődleges szocializációs színtér működésében lépnek fel problémák, a szülők azok, akik az általuk tanúsított magatartásukkal, átadott mintákkal veszélyeztetik gyermekük egészséges testi, lelki, értelmi és érzelmi fejlődését. Ezen túl még számottevő amikor közvetlenül a gyermek saját magát nézve okozza a veszélyeztetettséget, az általa elkövetett cselekményekkel és magatartással, ezt láthatjuk a tankötelezettség elmulasztásánál, 34 esetben jelent meg ez fő problémaként.

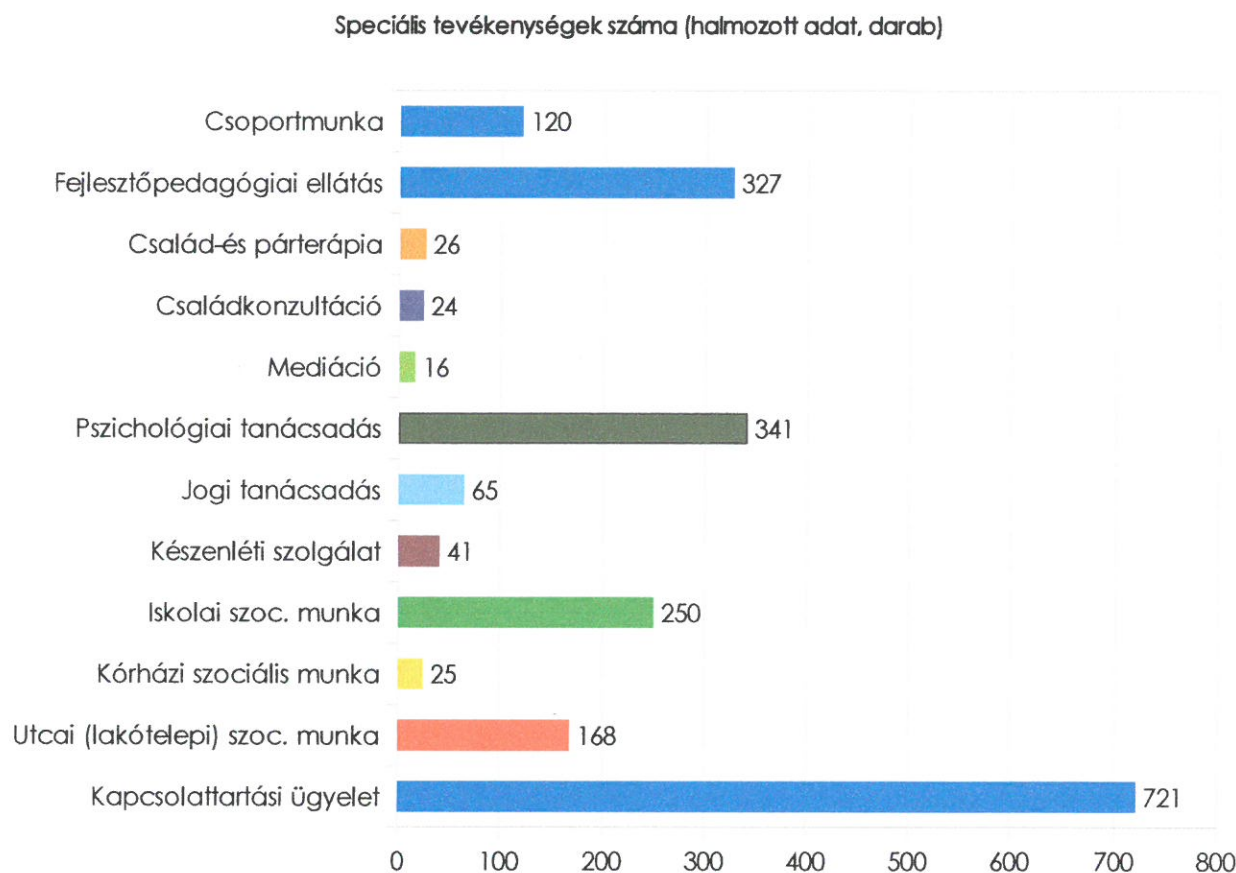
A következő ábrán a már fent említett hatósági intézkedésekhez kapcsolódó tevékenységek kerülnek bemutatásra.

A jogszabályi változások következtében a Központ esetmenedzserei már csak speciális esetben végeznek szociális segítő munkát, de a családlátogatások számából, látszik, hogy folyamatosan kapcsolatban állanak a veszélyeztetett gyermekekkel és családjaikkal, rendszeresen kapcsolatot tartanak velük és családlátogatásokat végeznek. Az esetkonzultációk és az esetmegbeszélések száma szinten egy jó mutató lehet abból szempontból, hogy a jelzőrendszerrel való együttműködést és az esetek leghatékonyabb „feldolgozását” mérjük. Ezek a megbeszélések nagyon fontos színterei az esetekkel kapcsolatos információcserének és elengedhetetlenek ahhoz, hogy a szakemberek megfelelő döntéseket hozzanak egy hatósági intézkedés vonatkozásában. Összesen 378 alkalommal zajlott esetkonferencia és esetkonzultáció. Az esetkonzultációk száma is mutatja, hogy a szakmai egységek közötti interakció folyamatos a hatékony segítő tevékenység biztosítása érdekében.

Hatósági intézkedésekhez kapcsolódó tevékenységek száma

3.2.3. A Család- és Gyermejjóléti Központ speciális szolgáltatásai:

Amint látható több olyan speciális szolgáltatást nyújt a Család-és Gyermejjóléti Központ, amit kiemelkedően magas számban vettek igénybe az ügyfelek. Az alábbiakban ezek a szolgáltatások kerülnek röviden bemutatásra.

3.2.3.1. Csoportmunka

Heti rendszerességgel Központunkban kamasz-klub működik, átlagosan 5-10 fő vesz részt alkalmanként rajta. Tematikus foglalkozásokon vesznek részt a kamaszok, pl. érzékenyítő tréning.

3.2.3.2. Fejlesztőpedagógiai ellátás

Pedagógiai fejlesztő foglalkozás, tanácsadás iskolás korú gyermekek részére. A szolgáltatást jellemzően általános iskolás korú gyermekek veszik igénybe, a Humán Szolgáltatások Igazgatósága Játszóházában. Ezen túl a fejlesztőpedagógus segítséget nyújt a tankötelezettségüket magántanulóként teljesítő diákok felkészülésében is.

3.2.3.3. Pszichológiai tanácsadás

A központnál a szolgáltatást 1 főállású és egy megbízási szerződéssel rendelkező szakember látja. A magas ellátotti szám mutatja, hogy sok esetben tapasztalhatóak mind gyermekeknél mind a felnőtteknél különböző mentális zavarok és magatartási problémák. Amennyiben ezek a problémák tanácsadás keretében nem kezelhetőek a szakemberek

továbbirányítják a megfelelő szolgáltató felé az ügyfeleket. A pszichológiai tanácsadásra való bekerülést megelőzően egy családsegítő, vagy esetmenedzser problémafeltárást végez és csak szükség esetén irányítja az ügyfelet a tanácsadásra.

3.2.3.4. Iskolai szociális munka

Az iskolai szociális munka keretében a szakember rendszeresen kapcsolatot tart a kerületben található általános-és középiskolákkal. Igény esetén fogadóórát tart az adott intézményben, csoportfoglalkozásokat szervez. Ezen túl fontos feladata a gyermekek és a fiatalok elérése, szükségleteik, hiányállapotaik, problémáik felkutatása, azok kielégítése és megfelelő szolgáltatáshoz történő hozzájutás elősegítése, valamint a gyermekek veszélyeztetettségének megelőzése, családi nevelő háttér formálása, a diákok szociális technikáinak fejlesztése.

3.2.3.5. Utcai, lakótelepi szociális munka

A szakember 2017-ban is Csepel gyermek- és fiatalkorúak által leginkább látogatott területeit kereste fel rendszeresen, és igyekezett felvenni a kapcsolatot az utcán csavargó, illetve a kirívó viselkedésükkel másokat zavaró fiatalokkal. 2017-ban 320 alkalommal került kapcsolatba fiatalokkal. A munkatárs a fűtési időszakban rendszeresen készített tűzifa adományhoz környezettanulmányokat. Lehetőségük van a Családsegítő Községi Házat és a Játszóházat is igénybe venni, ha családon belül nem tudják biztosítani a gyermek felügyeletét. Mindkét lehetőség ingyenesen igénybe vehető. Megszólítás alapján a kiskorúak elhagyják a kerületet és vélhetően belvárosban vagy egyéb kerületekben, illetve bevásárlóközpontokban töltik el ezt az időt.

3.2.3.6. Kapcsolattartási ügyelet

Segítséget nyújt abban, hogy a szülők és a családtagok, nagyszülők szakképzett szakemberek segítségével, illetve felügyelete mellett rendszeres kapcsolatot tudjanak tartani gyermekeikkel, unokáikkal. Ezt a szolgáltatást bírósági vagy gyámhivatali határozattal lehet igénybe venni. 2017-ben 24 alkalommal működött a kapcsolattartási ügyelet, amelyen összesen 19 családot érintett.

Továbbá fontos kiemelni ezeken kívül még néhány olyan szolgáltatást, amit ugyan nem kiemelkedően magas arányban vettek igénybe a lakosság körében, azonban hozzájárulnak a gyermekek veszélyeztetettségének megelőzéséhez és megszüntetéséhez.

3.2.3.7. Kórházi szociális munka

Ezen tevékenység során munkatársunk leggyakrabban a Janh Ferenc Dél-pesti Kórház és Rendelőintézet, a Heim Pál Gyermekkorház szakemberivel működött együtt az intézményekbe kerülő kiskorúak vagy szüleik, illetve várandós kismamák élethelyzetének megoldása érdekében.

3.2.3.8. Gyermekvédelmi jelzőrendszeri készenléti szolgálat

A szakember munkaidő után is tud szakszerű segítséget nyújtani a telefonügyeleten keresztül, amely egy állandóan hívható telefonszám biztosításával valósul meg az intézmény nyitvatartási idején túl. Legtöbbször információnyújtás vagy tanácsadás történik. Olyan esetben amikor azonnali intézkedést igénylő bejelentés (súlyos veszélyeztetés) érkezik, a készenléti szolgálatot ellátó szakember a helyszínre megy és ott intézkedik, adott esetben egyéb szervek bevonásával (rendőrség, mentőszolgálat stb.). 2017-ben 41 alkalommal érkezett hívás a készenléti szolgálathoz.

3.2.4. Gyermek átmeneti gondozásának biztosítása, ezen ellátások igénybevétele és ezzel összefüggő tapasztalatok

A gyermekek átmeneti gondozásának biztosítása a kerületben több formában is megvalósul, így igénybe vehető az erre rászoruló családok számára. Elmondható az, hogy az átmeneti gondozást biztosító ellátások szerepe fontos a gyermekjóléti szolgáltatások körében, hiszen az átmenetileg krízishelyzetbe került családok gyermekeit nem fenyegeti a családból való kiemelés a hatóságok által. Ezen típusú ellátások igénybevételénél ugyan nem közvetlenül a vér szerinti családban nevelkedik a továbbiakban gyermek (kivéve a családok átmeneti otthonában és anyaoththonban, ahol a gyermekkel együtt kerül elhelyezésre a család), de a krízisintervenciót követően a kiskorú azonnal visszahelyezhető a családjába. Ezek az elhelyezési formák nem érintik a szülő felügyeleti jog gyakorlását. A tapasztalatok alapján összességében elmondható az, hogy a férőhelyek bővítésére szükség lenne, hiszen a lakosság körében egyre gyakrabban jelennek meg olyan lakhatási vagy egyéb problémák amik indokoltá teszik az átmeneti gondozás igénybevételét.

3.2.4.1. Helytesszülő

Egyik ilyen lehetőség a Fehér Kereszt Baráti Kör által működtetett helytesszülői szolgáltatás. Ezen ellátás alkalmával minden esetben a kiskorú gyermeket nevelő szülők kötnék szerződést vagy megállapodást a szolgáltatás igénybevételére. A tavalyi évben két férőhely volt biztosított a kerületben.

3.2.4.2. Gyermek átmeneti otthona

2017-ben a Burattino Iskola, Gyermekotthon az iskolás korú gyermek ellátását biztosította az átmenetileg nehéz helyzetbe került családok részére a gyermekek átmeneti otthonában. Az átmeneti otthonnal szintén a szülő köt szerződést gyermeke befogadására és ellátására a Család-és Gyermekjóléti Központ vagy Szolgálat szakembereinek közreműködésével.

3.2.4.3. Családok átmeneti otthona, anyaoththon

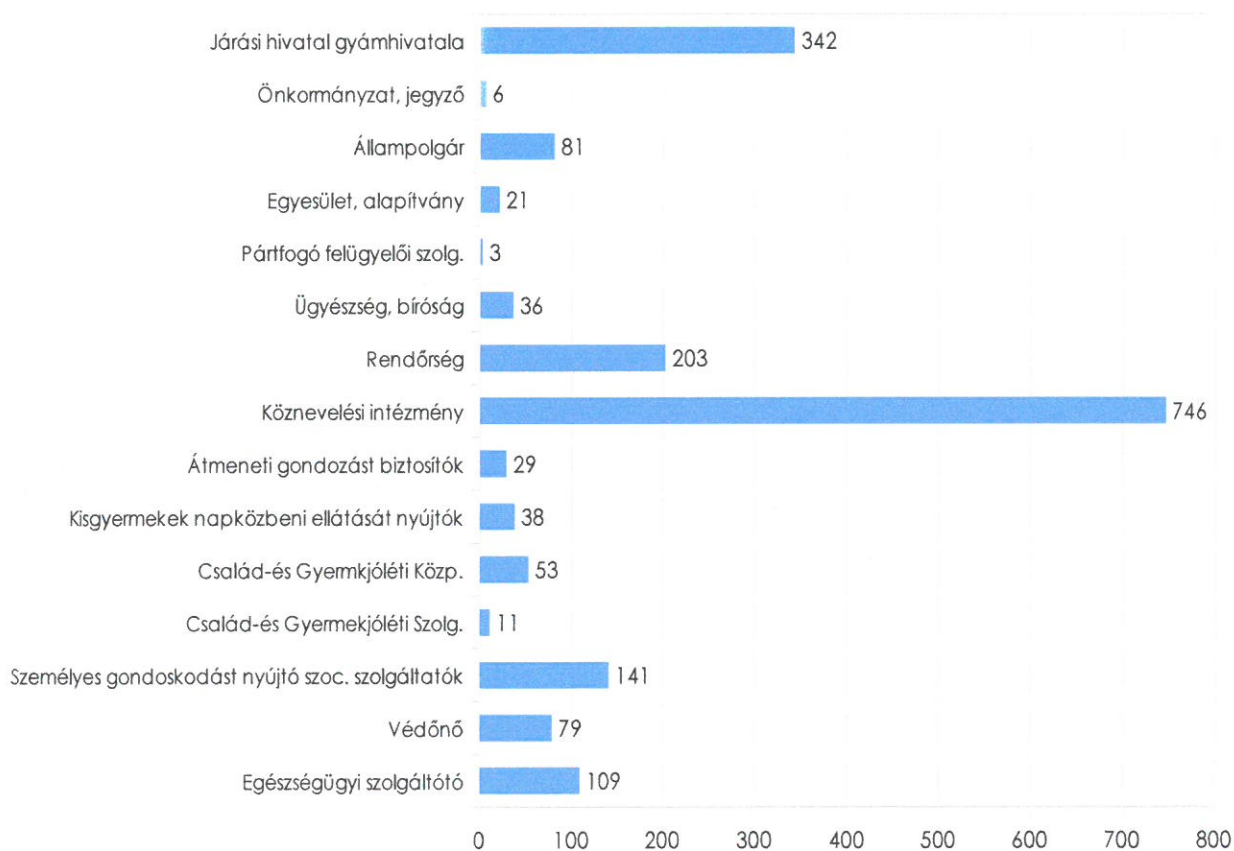
A Magyar Vöröskereszt Családok Átmeneti Otthona, pedig a szülő(k) és a gyermek(ek) egyidejű intézményes elhelyezése révén biztosította az átmeneti gondozás lehetőségét. Itt összesen 5 csepeli család kerülhet elhelyezésre. A bekerülés szintén a szakembereken keresztül történhet, azonnali férőhelyhiány esetén a családok várólistára kerülnek. Fontos megjegyezni azt, hogy ugyan a központ vagy szolgálat munkatársai is kezdeményezhetik, vagy támogathatják a család felvételét, de végső sorban az átmeneti otthon vezetője dönt a felvételről. A tavalyi évben minden a csepeli család számára fenntartott férőhely folyamatosan betöltésre került. Sok esetben már csak várólistára tudtak felkerülni a családok.

3.2.5. Együttműködés a jelzőrendszeri tagokkal

A jelzőrendszeri tagokkal való együttműködésről elmondható, hogy folyamatosan javuló tendenciát mutat. A tagok által küldött jelzések tartalma olykor még mindig hiányos. Mind a Központ mind a Szolgálat együttműködése kiemelkedő Budapest Főváros Kormányhivatala XXI. Kerületi Hivatala Gyámügyi és Igazságügyi Osztályával, valamint BRFK XXI. kerületi Rendőrkapitánysággal. A jelzőrendszeri tagok rendszeresen meghívást kapnak és részt vesznek az egyes ügyekben megtartott esetmegbeszéléseken és esetkonferenciákon. Ez nagyban hozzájárul ahhoz, hogy egy adott ügyben minden

információ a szakemberek tudomására jusson és megfelelő döntés szülessen a további intézkedésekre megtételére vagy a problémák feltárása megtörténjen. 2017. év folyamán összesen 253 esetszembeszélés és esetskonferencia zajlott. A jelzőrendszer működtetése és azzal összefüggő feladatok a jelzőrendszeri felelős feladata. Ennek keretében évente hat alkalommal szakmaközi beszélés kerül megszervezésre, valamint egy alkalommal éves szakmai tanácskozás. A Család-és Gyermekjóléti Központba beérkező jelzések jelentős része a járási gyámhivataltól érkezett. Ezek a hatósági eljárások megindításáról hozott végzések. A legnagyobb számban megjelenő jelzéseket a köznevelési intézményekből érkezők adják. Jellemzően 50 tanórát meghaladó igazolatlan mulasztásokról, vagy a már hatósági intézkedéssel érintett gyermekekről érkező jelzéseket a központ fogadja. A kiemelkedően magas szám arról árulkodik, hogy a köznevelési intézmények jelzési kötelezettségüknek eleget tesznek. Az észlelő-és jelzőrendszer tagjaitól kevés jelzés érkezik közvetlenül a központhoz. Ennek oka, hogy ezeket a jelzéseket majdnem teljes mértéken a Család-és Gyermekjóléti Szolgálat fogadja az eltérő szakmai feladatok, és kompetenciák miatt. Az országban található Család-és Gyermekjóléti Központok abban az esetben jeleznek intézményünk felé, ha az illetékesség változik és esetátadásra kerül sor, vagy felkérjük Központunkat, hogy működjön közre egy környezettanulmány elkészítésében. Az egészségügyi szolgáltatóktól érkező jelzések túlnyomó részét a védőnői jelzések teszik ki, a tapasztaltak alapján az egyéb szolgáltatók, de leginkább a házi orvosok részéről érkezik a legkevesebb jelzés. Arról viszont, hogy nem észlelnek problémát vagy a jelzési kötelezettségüket mulasztják el nem rendelkezünk pontos információval. Általánosságban elmondható, hogy a jelzéseknél gyakoriak a tartalmi hibák és hiányosságok, illetve több esetben előfordult, hogy a jelzést nem kellő időben küldik meg.

Az észlelő-és jelzőrendszer által küldött jelzések száma

3.2.6. Személyi feltételek a Család-és Gyermekjóléti Központban és Család- és Gyermekjóléti Szolgálatban

A 2017-es évben nagymértékű fluktuáció ment végbe a Központban. Ez rendkívüli módon megnehezíti a hatékony és magas színvonalú szakmai munkát. Az új kollégának minden esetben részletesen át kell tanulmányozni a teljes esetvezetés dokumentációját, valamint személyes találkozások alapján tapasztalatokat kell szerezni az egyénnel vagy családdal kapcsolatban. Tehát az eset részleteinek megismerése nagy időráfordítást igényel, ami sok esetben csak részben tudott megvalósulni a napi munkavégzés mellett.

2017. december 31-ei állapot szerint összesen 6 esetmenedzser, 4 tanácsadó, és egy szociális asszisztens, valamint egy fő szakmai vezető látta el a Központ feladatait. Család- és Gyermekjóléti Szolgálat 12 családsegítő, 2 szociális asszisztens, 1 fő jelzőrendszeri tanácsadó és 1 fő szolgálatvezető dolgozott. Képesítésüket tekintve minden szakember rendelkezett a munkakör betöltéséhez szükséges szakirányú végzettséggel, ami a iskolai végzettségeket tekintve az alábbiak szerint alakult.

- Központ- és szolgálatvezető: felsőfokú szociális végzettség.
- Esetmenedzser: 4 fő felsőfokú szociális végzettség, 1 fő szociológus, 1 fő viselkedéselemző.
- Tanácsadó: 1 fő felsőfokú szociális végzettség, 1 fő okleveles pszichológus, 1 fő népművelő, 1 fő művelődésszervező.
- Szociális asszisztens: pedagógiai és családsegítő munkatárs (OKJ).

3.3. Játszóház

A KMOP-5.1.1/B-12-k-2012-0004 azonosító számú, „Csepel déli lakóközpont szociális célú rehabilitációja” elnevezésű projekt keretében, 2015 márciusában kezdte meg működését Csepel első ingyenes Játszóháza, ahol valamennyi foglalkozás, program térítésmentes. Intézményünk konzorciumi partnerként a Játszóház szakmai tartalommal történő megtöltését vállalta magára. A Játszóház a II. Rákóczi Ferenc út 88-92. szám alatt, a régi II. Rákóczi Ferenc iskola földszintjén található.

3.3.1. A szolgáltatás célja

A Játszóház célja a gyermekek életkorának megfelelő program biztosítása szakember felügyelete mellett, mely lehetővé teszi szülei ügyintézésének gördülékenyebbé tételét érdekeik érvényesítésére több lehetőség teremtését, valamint a szociális és gyermekvédelmi ellátások és szolgáltatások megismerését.

A Játszóház elsősorban a játéktevékenységhez kötődő, egyéni készségeket és képességeket fejlesztő, családi nevelést elősegítő, illetve a szülő-gyermek kapcsolatot erősítő szolgáltatás. Célunk hasznos szabadidő eltöltési lehetőség biztosítása a 0-16 éves korosztály számára, emellett lehetőséget adunk a szülőknek, hogy ügyeik intézése alatt szakképzett animátorok felügyeletére bízzák gyermeküket. A Játszóház gyermeknek és szülőnek egyaránt alternatívát kínál gyermekbarát módon kialakított környezetével. Lehetőséget biztosít azoknak a szülőknek, akik nem kívánják igénybe venni a bölcsődei ellátást, de szeretnék, ha gyermekük nem csak a játszótéren ismerhetné meg az együttélés, „együttjátás” fogalmát.

3.3.2. A szolgáltatás igénybevételének módja

A Játszóház által kínált szolgáltatások minden gyermek és kísérő számára önkéntesen és térítésmentesen vehetők igénybe.

A Játszóház szolgáltatásai az adminisztrációs pultnál történő regisztráció útján vehetők igénybe, az erre a célra használt Regisztrációs lapon a gyermek és a hozzátartozó adatai

kerülnek rögzítésre. A regisztrációt követően a gyermeket kísérő szülőknek, gondviselőknek, egyéb kísérőknek lehetőségük nyílt közös játéktevékenységre gyermekükkel, illetve ügyintézés idejére, a kísérő kérhet gyermekfelügyeletet is. Utóbbi esetben a személyzet felügyeli a gyermekeket, ennek ellenére csak szülői beleegyezéssel és felelősséggel hagyható a Játszóházban a gyermek.

A regisztrációs lapon megjelöltek szerint egyedül (önállóan) közlekedő gyermek esetében a Játszóház programjain történő részvétel, előzetes *Szülői hozzájáruláshoz* kötött (a szükséges nyomtatvány a regisztrációs pultnál van elhelyezve).

A Játszóházban a gyermekfelügyelet biztosítását a szülő a gyermeke esetében maximum 3 órás időtartamban veheti igénybe.

Személyi feltételek:

Státusz	Létszám	Elvárt szakképzettség
Vezető/animátor	1 fő	15/1998. (IV.30.) NM rendelet 2. számú melléklete szerint
animátor	2 fő	15/1998. (IV.30.) NM rendelet 2. számú melléklete szerint

3.3.3. A Játszóház által kínált szolgáltatások

Egyéni fejlesztő foglalkozás (fejlesztőpedagógiai szolgáltatás):

Igény szerint, előzetes telefonos egyeztetést követően az általános iskolás korú gyermekek részére (6-16 éves korosztály) szakképzett fejlesztő pedagógus végez egyéni és kiscsoportos fejlesztő foglalkozásokat, tanácsadást, valamint szülői konzultációt. A fejlesztés hetente három alkalommal történik, kedd, szerda, és csütörtök délután. A kialakult klientúra folyamatosan bővül az új megkeresésekkel.

Szabad foglalkozás, közös szülő-gyermek játéktevékenység:

Hétköznapokon szakképzett animátorok foglalkoznak a kisebb gyermekekkel, illetve nyújtanak tájékoztatást a szülőknek. Valamennyi játéktípusra igyekszünk hangsúlyt fektetni, a gyermek életkorát és személyiségét figyelembe véve. Jeles napokon, rendezvények alkalmával kézműves foglalkozások, mozgáskoordinációt fejlesztő játékok, vetélkedők színesítik programjainkat.

Tematikus foglalkozások:

Szombati napokon 2-2 szakképzett foglalkozásvezető koordinálásával zajlanak a foglalkozások, nyitott csoportokban, 3 órás időtartamban.

A foglalkozás vezetők egy-egy téma köré felfűzve, változatos foglalkozásokkal várják a gyermeket. A játékosság elve mellett szombati programjainkon is érvényesül a közösségi funkció, hasznos szabadidő eltöltési lehetőséget biztosítva ezáltal a hozzánk látogató kicsiknek és nagyoknak.

Babamasszázs:

Hetente egy alkalommal zajló foglalkozás 1-10 hónapos korú gyermekek és szülei részére, a foglalkozás célja szakképzett csecsemőmasszázs-oktató vezetésével a csecsemőmasszázs lépéseinek elsajátítása, a szülő-gyermek kommunikáció és kapcsolat erősítése, elmélyítése.

Mesekuckó:

Mesefeldolgozás, meseterápia 3-9 éves korosztályú gyermekek számára, havonta egy alkalommal.

Egyszülős Klub:

Foglalkozás gyermeküket egyedül nevelő szülők, nagyszülők számára, havonta egy alkalommal.

Szülésfelkészítő:

Egyéni, illetve csoportos tanácsadás dúla vezetésével várandós kismamák részére, kéthetente.

3.3.4. Statisztikai adatok a 2017. évben

Foglalkozás neve	Foglalkozás célcsoportja	Foglalkozáson részt vevők száma (halmozott adat)
Szabad foglalkozás/jeles napok, rendezvények	0-16 év	3978
Tematikus foglalkozás	0-10 év	1537
Egyéni fejlesztő foglalkozás	6-16 év	327
Babamasszázs	1-10 hónap + szülők	141
Mesekuckó	3-9 év	32
Összesen		6015

3.4. Bölcsődék

A bölcsődékben a minőségbiztosítási elvárások rendszere folyamatosan biztosítja a gondozás-nevelés magas színvonalát. A minőségbiztosítás fontos elemei a személyi és tárgyi feltételek, a dolgozók képzettsége, szakképzése és továbbképzése. A minőségi munka célok kitűzése nélkül nem érhető el, a cél elérése után elemzésre, további javításra és ellenőrzésre van szükség. A napközbeni kisgyermekellátás területén figyelembe kell venni a gyermek, a család, a társadalom és a szolgáltató igényeit. A bölcsődében a gyermek és a család elégedettsége mutatja a szolgáltató minőségi munkáját. A bölcsődék a gyermekjóléti alapellátás részeként, a családban nevelkedő kisgyermek (20 hetes kortól 3 éves korig) napközbeni ellátását, szakszerű gondozását és nevelését végzik. Feladat a harmonikus testi-szellemi fejlődés segítése az életkori és egyéni sajátosságok figyelembevételével. A gyermekek bölcsődében történő elhelyezését a szülő hozzájárulásával kezdeményezheti a védőnő, a házi gyermekorvos, a gyermekjóléti szolgálat, a családgondozók és a gyámhivatal is.

A gyermek nevelésében a család elsődlegessége mellett a bölcsőde kiegészítő szerepet kap, nevelési tanácsadással segíti a kisgyermekes családokat. Fontos, hogy a bölcsőde szolgáltatása és a szülők elvárásai összehangoltak legyenek.

2017. július 1-től a Humán Szolgáltatások Igazgatóságához, mint jogutódhoz csatlakozott Képviselő testületi döntés alapján a volt ÁMK bölcsődei részleg is. 34 csoportszobában, 446

engedélyezett férőhely áll rendelkezésre a gyermekek életkorához igazodó szakszerű gondozáshoz, neveléshez. A Típegő Bölcsődei részlegünk fogadja az SNl-is gyermekeket. A férőhelyek iránt nagy igény jelentkezik. A bölcsődei csoportok maximális létszáma 2 év alatti gyermekek esetében 12 fő, második életévüket betöltött gyermekeket ellátó csoportban pedig 14 fő. Ezt a létszámot túllépni nem lehet, ez azonban felveti azt a problémát, hogy az év közbeni felvételek miatt a csoportok összetétele életkor szempontjából nehezen tartható.

A bölcsődébe való felvétel folyamatos, a gondozási-nevelési év egészében zajlik a gyermekek beszoktatása, legintenzívebben a szeptember és december közötti időszakban.

Bölcsődéinkben dolgozó csoporton kívüli kisgyermeknevelők segítik az ikres segítségnyújtást igénylő szülőket és újszülöttjeiket. Kettes ikrek születése esetén heti 5 munkanapon, napi 4 órában, míg hármas vagy többes ikrek születése esetén napi 8 órában ingyenesen biztosított a segítség, a szülőkkel előzetesen egyeztetett időpontokban.

2017. dec. 31-én 406 férőhelyen biztosítottuk a bölcsődei ellátást.

4. A felügyeleti szervek által gyámhatósági, gyermekvédelmi területen végzett szakmai ellenőrzések tapasztalatainak, továbbá a gyermekjóléti és gyermekvédelmi szolgáltató tevékenységet végzők működését engedélyező hatóság ellenőrzésének alkalmával tett megállapítások bemutatása.

A Budapest Főváros Kormányhivatal Gyámügyi és Igazságügyi Főosztálya, Szociális és Gyámügyi Osztálya 2017-09. 18-22-ig ellenőrzést végzett. Az ellenőrzés tárgya a Család-és Gyermekjóléti Központ, valamint a Család-és Gyermekjóléti Szolgálat működéséhez szükséges személyi és tárgyi feltételei biztosítottak-e. A vizsgálat eredményéről és lezárásáról az eddigiekben nem kaptunk értesítést.

5. Jövőre vonatkozó javaslatok, célok meghatározása a Gyvt. előírásai alapján

Intézményünk tervei között szerepel, hogy a csepeli piacon egy információs iroda kerüljön megnyitásra, hogy ezen keresztül az intézményünk által nyújtott szolgáltatásokat közelebb vigyük a lakossághoz.

Az újabb jogszabályi változása miatt új feladatok kerülnek a Család-és Gyermekjóléti Központokhoz, így szükségessé válhat a szakmai létszám bővítés is.